

+VII. Program Operacyjny Infrastruktura

Anita Frąckiewicz,
KIEROWNIK DZIAŁU REALIZACJI
INWESTYCJI, GDAŃSKIE
PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI
CIEPLNEJ SP. Z O.O.

1. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU OPERACYJNEGO

Zakres Programu Operacyjnego

Infrastruktura techniczna kształtuje warunki życia mieszkańców. Rozwój miejskich systemów wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych, transportowych, łączności oraz mieszkalnictwa umożliwi zaspokojenie potrzeb materialno-bytowych. Infrastruktura techniczna determinuje również warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Zalicza się do kluczowych elementów rozwoju i wzrostu gospodarczego. W sposób bezpośredni i pośredni decyduje o jakości życia mieszkańców, atrakcyjności inwestycyjnej i lokalizacyjnej Gdańska.

W mieście występują obszary zdegradowane, cechujące się wyeksploatowaną i awaryjną infrastrukturą techniczną, wymagające podjęcia kompleksowych programów naprawczych – w tym rewitalizacyjnych.

Działania przewidziane w Programie odpowiadają na zdiagnozowane wyzwania rozwojowe. Poprawa efektywności energetycznej, zwłaszcza w obszarze budownictwa (mieszkaniowego oraz publicznego) i ciepłownictwa, wynika z konieczności efektywnego korzystania z zasobów. Będzie ona służyć optymalizacji zużycia energii, ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych oraz poprawie czystości powietrza.

W odpowiedzi na obserwowane zmiany klimatyczne, zwiększające prawdopodobieństwo wystąpienia zjawisk powodziowych oraz ekstremalnych zdarzeń pogodowych skutkujących podtopieniami, przewiduje się podjęcie działań służących zapewnieniu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.

Planowane przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej będą służyły lepszemu gospodarowaniu zasobami wody pitnej, jak również efektywnemu oczyszczaniu ścieków komunalnych oraz ograniczeniu zrzutów nieoczyszczonych i niedostatecznie oczyszczonych ścieków opadowych, dzięki czemu zmniejszy się oddziaływanie człowieka na środowisko.

Poprawa czystości przestrzeni publicznej zwiększy jej estetykę. Czystsze i bardziej zadbane chodniki, place, skwery, trasy rowerowe wpłyną na uatrakcyjnienie ruchu pieszego, rowerowego oraz komunikacji publicznej. Większa obecność mieszkańców w przestrzeni publicznej będzie sprzyjać poprawie bezpieczeństwa.

Działania z zakresu gospodarki mieszkaniowej posłużą zwiększeniu dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego. Ich celem jest poprawa atrakcyjności lokalizacyjnej dla obecnych i przyszłych mieszkańców miasta. Przedsięwzięcia te będą również skierowane ku osobom potrzebującym wsparcia społecznego.

Konieczne jest podjęcie działań mających na celu pozyskanie terenów pod nowe cmentarze oraz rozbudowę istniejących z powodu ograniczonej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.

Ze względu na duże zagęszczenie na terenie Gdańska infrastruktury sieciowej oraz planowanie remontów i inwestycji, niezbędne jest uspojnienie i zintegrowanie informacji, ułatwiające działania spółek komunalnych i inwestycje rozwojowe.

Wdrożenie Programu Operacyjnego wspiera wartości leżące u podstaw rozwoju miasta. Rozwinięta **infrastruktura** techniczna poprzez tworzenie warunków życia kształtuje **jakość życia MIESZKAŃCÓW**. Decyduje o atrakcyjności inwestycyjnej i lokalizacyjnej Gdańska. Jako jeden z klasycznych czynników produkcji stanowi zasadniczy element wzrostu i rozwoju społeczno-gospodarczego. Wraz z pozostałymi czynnikami lokalizacji działalności gospodarczej kształtuje **rynek pracy**. Sprzyja rozwojowi **przedsiębiorczości**, służy **MOBILNOŚCI** mieszkańców, przepływowi informacji, towarów i usług w **metropolii** w wymiarze regionalnym, ponadregionalnym oraz globalnym.

Wyzwania rozwojowe wskazane w Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus, na które odpowiada Program Operacyjny

- Wzrost liczby mieszkańców zadowolonych z przestrzeni publicznej.
- Wzrost liczby miejsc pracy.

Cele strategiczne wskazane w Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus, realizowane przez Program Operacyjny

- Zapewnienie poprawy efektywności energetycznej, bezpieczeństwa energetycznego oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych na terenie miasta i metropolii.
- Kreowanie otwartych, zintegrowanych, bezpiecznych i dostępnych dla mieszkańców przestrzeni miejskich, zapewniających wielofunkcyjne formy ich wykorzystania z uwzględnieniem ochrony przed zdarzeniami nadzwyczajnymi i dostosowania do skutków zmiany klimatu.
- Zrównoważone gospodarowanie i ochrona środowiska przyrodniczego.
- Wzrost zadowolenia mieszkańców z dostępności i jakości usług publicznych.

2. DIAGNOZA

Diagnoza stanu infrastruktury technicznej w Gdańsku zidentyfikowała problemy wymagające interwencji w obszarze gospodarki komunalnej, gospodarki mieszkaniowej i czystości przestrzeni publicznej.

Specyficznym obszarem wymagającym podjęcia działań jest wykraczająca poza zakres odpowiedzialności samorządu gminnego kwestia zagrożenia powodziowego. Gdańsk znajduje się w strefie, w której kumulują się negatywne zjawiska pogodowe i klimatyczne. Według przekazanych gminom przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w kwietniu 2015 roku map zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego zabezpieczenia przeciwpowodziowe miasta w niewystarczający sposób chronią je przed wodami Zatoki Gdańskiej.

Występuje również zagrożenie podtopieniami. Narażeni są nań szczególnie mieszkańcy nisko położonych obszarów Gdańska, które w trakcie silnych opadów deszczu, na skutek postępującej urbanizacji terenu, jak również braków w infrastrukturze odwodnieniowej (niewystarczająca liczba, pojemność zbiorników retencyjnych oraz przepustowość sieci), mogą zostać dotknięte podtopieniami.

Dzięki podjętemu w ostatnich latach znaczącemu wysiłkowi inwestycyjnemu ponad 99% mieszkańców Gdańska jest podłączone do sieci wodociągowej

i kanalizacyjnej. Polepszyła się jakość wody pitnej, jak również bezpieczeństwo ciągłości jej dostaw. Woda z kranu u wszystkich odbiorców spełnia wszelkie wymogi stawiane wodzie spożywczej. Znaczącym wyzwaniem w zakresie gospodarki wodno-ściekowej jest konieczność efektywniejszego korzystania z zasobów wody oraz ich ochrona przed pogorszeniem jakości. W wyniku przeprowadzonych w ostatnich latach inwestycji poziom oczyszczania ścieków spełnia normy UE oraz standardy państw rejonu Morza Bałtyckiego. Należy jednak nadal dbać o utrzymanie wysokiego poziomu sprawności oczyszczalni ścieków oraz prawidłowości działania systemu kanalizacyjnego. Mimo poniesionych w latach 2005-2015 wysokich nakładów finansowych na modernizację ujęć wody i oczyszczalni ścieków, jak również budowę kanalizacji sanitarnej, wyzwaniem na najbliższe lata pozostaje konieczność modernizacji wcześniej wybudowanych sieci wodociągowych i kolektorów kanalizacji sanitarnej ze względu na ich techniczne zużycie (wiek sieci) oraz materiały użyte do ich budowy (wodociągi azbestocementowe). Problemem pozostaje kwestia zanieczyszczenia wód powierzchniowych i wód Zatoki Gdańskiej wodami opadowymi i roztopowymi wskutek niekompletnego i nieefektywnego systemu ich podczyszczania. W tym zakresie widoczne są opóźnienia wynikające m.in. z odmiennego w przeszłości podejścia do kwestii oczyszczania

ścieków deszczowych. Konieczność oczyszczania jest efektem powiększania się powierzchni terenów zurbanizowanych, wzrostu ilości ścieków oraz stopnia ich zanieczyszczenia.

Podobnie jak w innych polskich aglomeracjach obszarem wymagającym interwencji jest czystość powietrza. Z jednej strony Gdańsk spełnia większość standardów jakości powietrza, z drugiej zaś okresowo notuje się przekraczanie normy dobowej pyłu PM10 oraz przekraczanie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza benzo(a)pirenem. Wiąże się to z tzw. niską emisją – emisją z kominów odprowadzających spaliny na niewielką wysokość. U podłoża problemu leży rodzaj paliwa spalanego w kotłach, technologia spalania umożliwiająca stosowanie węgla niskiej jakości oraz spalanie odpadów. Niezbędne jest podjęcie działań mających na celu poprawę czystości powietrza, związanych z rozwojem miejskiego systemu ciepłowniczego, zarówno w zakresie mocy wytwórczych, jak i możliwości przyłączenia nowych odbiorców.

Wyzwaniem jest poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, mieszkalnych oraz innych obiektów, urządzeń technicznych i instalacji kształtujących infrastrukturę techniczną. Szczególnym przypadkiem jest oświetlenie uliczne. Tylko 27% spośród ponad 35 tys. punktów świetlnych w mieście posiada możliwość redukcji mocy świecenia (w wybranych godzinach np. od 23.00 do 5.00).

Kolejnym z obszarów wymagających działań jest sfera czystości i porządku. Zanieczyszczone chodniki, przystanki komunikacji miejskiej czy ulice obniżają komfort przebywania gdańszczan w przestrzeni publicznej. Problematyczna pozostaje również sfera zagospodarowywania odpadów. Okresowa emisja odorów przez zakład przetwarzający odpady komunalne obniża jakość życia mieszkańców sąsiednich dzielnic. Wyzwaniem na przyszłość jest rozwój instalacji przetwarzającej odpady komunalne oraz konieczność podwyższenia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.

Elementem istotnie wpływającym na jakość życia mieszkańców Gdańska jest mieszkalnictwo. Mieszkanie zalicza się do dóbr pierwszej potrzeby, zaś wydatki związane z jego nabyciem lub wynajmowaniem oraz utrzymywaniem stanowią ważną pozycję w budżetach gospodarstw domowych. Zestawienie danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego (2011 rok) o liczbie mieszkań faktycznie zamieszkałych w Gdańsku (182,6 tys.) z liczbą gospodarstw domowych (189,2 tys.) ujawnia deficyt sięgający 6 tys. mieszkań (około 3,6%). Ujęta procentowo wartość jest niższa niż w Poznaniu, Wrocławiu czy Krakowie. Skala deficytu może być jednak większa, biorąc pod uwagę fakt, iż cechą charakterystyczną Gdańska jest wyższa niż w innych aglomeracjach przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym, jak również

zdecydowanie większy odsetek gospodarstw domowych liczących więcej niż trzy osoby. Trudno powiedzieć, na ile powyższa różnica wynika z odmiennego stylu życia (większa liczba dzieci w rodzinach), na ile zaś jest efektem braku dostępności mieszkań (dzieci zamieszkują z rodzicami z przymusu). Na poprawę sytuacji w zakresie mieszkalnictwa wskazują rosnące wskaźniki liczby mieszkań przeliczonych na 1000 mieszkańców. Jednak wysoka atrakcyjność lokalizacyjna Gdańska, Gdyni i Sopotu zachęca mieszkańców spoza Trójmiasta do nabywania lokali mieszkalnych w charakterze lokaty kapitału i ogranicza tym samym dostępność do lokali dla obecnych, jak i potencjalnych mieszkańców.

Dostępna oferta mieszkaniowa nie w pełni odpowiada nabywcom. Najistotniejszym kryterium brany pod uwagę jest cena mieszkania. Efektem jest wysokie zainteresowanie deweloperów terenami najtańszymi, najsłabiej wyposażonymi w infrastrukturę techniczną oraz społeczną. Jednocześnie w centrum

miasta brakuje atrakcyjnych (również cenowo) lokali. Następnym jest rozlewanie się zabudowy miejskiej, ze wszystkimi tego negatywnymi konsekwencjami dla infrastruktury technicznej, obejmującymi przede wszystkim rosnące koszty jej utrzymania i konieczność podejmowania nowych inwestycji. Badania realizowane w ramach prac nad Strategią Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wskazują, iż mieszkańcy, którzy są niezadowoleni z dzielnicy, w której mieszkają, mogą ją zmienić, najchętniej wybraliby dzielnice położone na „dolnym tarasie” (Wrzeszcz, Śródmieście, Przymorze).

Kolejnym ze zdiagnozowanych problemów w obszarze infrastruktury jest przepełnienie gdańskich nekropolii. Poziom wypełnienia największego (i jedyne-go w Gdańsku oferującego wolne miejsca pochówku) Cmentarza Łostowickiego przekracza 95%. Biorąc pod uwagę uwarunkowania demograficzne, należy zakładać, iż dostępne rezerwy wystarczą na 5 lat.

3. OPIS CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny

VII.1. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Opis

Działania zaplanowane w tym obszarze mają za zadanie podnieść efektywność wykorzystania energii na terenie Gdańska oraz zapewnić mieszkańcom Gdańska czyste ekologicznie ogrzewanie po konkurencyjnych cenach. Aby to osiągnąć, konieczny jest rozwój miejskiej sieci ciepłowniczej, likwidacja starych kotłowni węglowych oraz energomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej oraz istniejącego oświetlenia ulicznego. W efekcie przeprowadzenia zaplanowanych prac winno ulec obniżeniu jednostkowe zużycie ciepła i energii elektrycznej przy jednoczesnym podniesieniu komfortu życia i znaczącym obniżeniu emisji do powietrza zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych.

Ze względu na długoletnie zaniedbania i bardzo wysoki koszt szczególnym wyzwaniem jest energomodernizacja budynków zabytkowych.

Budowa oświetlenia ulic, skwerów, ciągów pieszo-rowerowych zwiększy poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta, równocześnie poprawiając atrakcyjność komunikacji pieszej, rowerowej i miejskiej.

VII.2. Modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku.

Realizacja tego celu, m.in. poprzez edukację mieszkańców w zakresie segregacji odpadów, ochrony zasobów przyrodniczych, odzysku surowców oraz wspierania oddolnych ekoinicjatyw, pozwoli na kształtowanie postaw społecznych sprzyjających zachowaniu czystości w mieście, segregacji odpadów komunalnych oraz ochronie środowiska naturalnego.

Wdrożenie działań, mających na celu zwiększenie efektywności oczyszczania przestrzeni publicznych w oparciu o zmianę filozofii realizowanych

VII.3. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych.

usług, aktywizację społeczności lokalnych i realny wpływ mieszkańców na określanie priorytetów planowanych w poszczególnych dzielnicach działań, przełoży się na poprawę istniejącego systemu utrzymania czystości miasta. Implementowanie nowych technologii informatycznych do nadzoru usług i komunikacji z mieszkańcami będzie sprzyjać wyższej efektywności kosztowej.

Mieszkanie zaliczane jest do dóbr pierwszej potrzeby, a wydatki związane z jego nabyciem, wynajmem i utrzymaniem są istotną pozycją w budżetach gospodarstw domowych. Działania z zakresu gospodarki mieszkaniowej mają na celu tworzenie systemu promującego rozwój budownictwa dla zróżnicowanej społecznie struktury użytkowników (mieszkania na własność, system deweloperski i spółdzielnie mieszkaniowe, mieszkania na wynajem realizowane poprzez Towarzystwa Budownictwa Społecznego [TBS], mieszkania chronione, wspomagane i socjalne), obniżenie kosztów budowy mieszkań poprzez tworzenie zasobu gruntów uzbrojonych, uzupełnienie istniejącej zabudowy nowymi obiektami oraz przeprowadzenie rewitalizacji i modernizacji obszarów zdegradowanych. Bardzo ważnym zadaniem będzie umożliwienie zagospodarowania wolnych lokali poprzez ich remont i modernizację ze środków własnych lub pozyskanych oraz przekwalifikowanie części lokali na lokale socjalne. Wszystkie działania z zakresu gospodarki mieszkaniowej mają na celu poprawę atrakcyjności zamieszkania dla obecnych i przyszłych mieszkańców miasta, są również kierowane do osób potrzebujących wsparcia społecznego.

Optymalizacja w gospodarowaniu lokalami winna w znacznym stopniu ograniczyć liczbę niezagospodarowanych lokali.

Działania związane z udostępnianiem lokali użytkowych do realizacji projektów społecznych podniosą efektywność ich wykorzystania oraz przyczynią się do podniesienia integracji społecznej mieszkańców. Odpowiednie

VII.4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.

zarządzanie zasobem lokalowym gminy zabezpieczy powierzchnię służącą usługom ochrony zdrowia oraz usługom komplementarnym.

Istniejący system zabezpieczeń przeciwpowodziowych Gdańska wymaga uzupełnień, w szczególności budowy zbiorników retencyjnych na obszarze „górnego tarasu” oraz wykonania regulacji potoków uchodzących do Kanału Raduni. Odrębnym zagadnieniem jest przeciwdziałanie zagrożeniu od wód Zatoki Gdańskiej. Rodzaj i zakres niezbędnych inwestycji zostanie określony w ramach przewidzianego w „Planie zarządzania ryzykiem powodziowym” opracowania „Analiza wielowariantowa ograniczenia zagrożenia powodziowego dla Miasta Gdańska z uwzględnieniem modelowania dwóch zamknięć sztormowych w optymalnych lokalizacjach na Martwej i Śmiałej Wiśle”.

Usprawnienie układu odprowadzającego wody opadowe przyczyni się do ograniczenia liczby i skutków podtopień występujących na terenach zurbanizowanych. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w zakresie zagrożeń powodziowych, sprawne odprowadzanie wód opadowych, rekreacyjne zagospodarowanie obszarów przyległych do obiektów przeciwpowodziowych poprzez bardziej skuteczną ochronę życia i mienia, udostępnienie terenów zieleni, wprowadzenie systemu monitorowania zagrożenia powodziowego od wód Martwej Wisły i wczesnego ostrzegania ludności w połączeniu z działaniami zmniejszającymi skutki powodzi przyczyni się do dalszej poprawy jakości życia mieszkańców.

VII.5. Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb użytkowników.

Realizacja tego celu posłuży podwyższeniu standardu życia wszystkich mieszkańców korzystających z infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej miasta, jak również przedsiębiorców korzystających z miejskiego systemu wodno-kanalizacyjnego.

Działania wspierające wykonanie tego celu skoncentrują się na zwiększaniu dostępności usług wodno-kanalizacyjnych na obszarze całego miasta, technicznemu usprawnieniu i podwyższeniu niezawodności działania systemu

wodociągowo-kanalizacyjnego oraz zwiększeniu efektywności ekonomicznej jego funkcjonowania.

Beneficjentami efektów tego celu będą wszyscy mieszkańcy, turyści i przedsiębiorcy korzystający z miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

VII.6. Ochrona wód, w tym: ochrona wód Zatoki Gdańskiej.

Realizacja tego celu wesprze utrzymanie oraz sukcesywne podwyższanie bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkich mieszkańców korzystających z podziemnych i powierzchniowych zasobów wody pitnej, jak również ochronie środowiska naturalnego, w tym wód Zatoki Gdańskiej.

Działania wspierające realizację tego celu będą koncentrowały się na: monitorowaniu aktualnego stanu zasobów wody pitnej (podziemnej i powierzchniowej), podejmowaniu działań zabezpieczających oraz zaradczych dla zapewnienia i utrzymania bezpieczeństwa z nich korzystania. Przewiduje się również podjęcie działań badawczych i inwestycyjnych zmierzających do podniesienia standardu odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych, do dalszego ograniczenia oddziaływania systemu kanalizacyjnego, w tym oczyszczalni ścieków, na środowisko naturalne w otoczeniu miasta, kontroli jakości ścieków deszczowych i przeciwdziałaniu nadmiernemu zanieczyszczeniu ich odbiorników.

Beneficjentami realizacji tego celu będą wszyscy mieszkańcy podłączeni do miejskiej sieci wodociągowej oraz mieszkańcy i turyści korzystający z gdańskich plaż, kąpielisk oraz miejsc rekreacji.

VII.7. Przygotowanie wystarczającej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.

Realizacja tego celu umożliwi gminie realizację zadania polegającego na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie cmentarzy komunalnych. Działania wspierające realizację tego celu będą polegały na budowie nowych cmentarzy lub rozbudowie istniejących, propagowaniu pochówków urnowych oraz modernizacji infrastruktury cmentarnej.

VII.8. Podniesienie efektywności eksploatacji infrastruktury liniowej oraz nieruchomości gminnych.

Realizacja celu uprości proces planowania i koordynacji inwestycji i remontów poprzez stworzenie spójnych baz infrastruktury liniowej, nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych oraz integrację cyfrowych map sieci gestorów. Zbudowanie i stała aktualizacja bazy nieruchomości gminnych w powiązaniu z bazą infrastruktury umożliwi podniesienie efektywności gospodarki nieruchomościami, w tym przygotowywanie gruntów pod inwestycje.

4. CELE OPERACYJNE, ZADANIA I KLUCZOWE DZIAŁANIA

Cel operacyjny: VII.1.

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Zadanie

VII.1.1. Energomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.

VII.1.2. Podłączanie do miejskiej sieci ciepłowniczej budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych oraz dostosowanie infrastruktury ciepłowniczej do potrzeb odbiorców i wymagań ochrony środowiska.

VII.1.3. Wsparcie finansowe i instytucjonalne odbiorców indywidualnych w zakresie działań termomodernizacyjnych oraz przyłączy do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Kluczowe działania

VII.1.1.1. Kompleksowa modernizacja energetyczna wybranych budynków użyteczności publicznej.

VII.1.1.2. Kompleksowa modernizacja energetyczna wybranych komunalnych budynków mieszkalnych z obszarów przeznaczonych do rewitalizacji.

VII.1.2.1. Kompleksowa modernizacja i rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej oraz integracja wybranych lokalnych systemów ciepłowniczych z systemem scentralizowanym.

VII.1.2.2. Wspieranie likwidacji kotłowni węglowych.

VII.1.3.1. Opracowanie i wdrożenie programu wsparcia termomodernizacji zabytkowych budynków mieszkalnych.

VII.1.3.2. Opublikowanie przewodnika dobrych praktyk termomodernizacyjnych.

VII.1.3.3. Wspieranie mieszkańców w zdobywaniu funduszy pomocowych.

VII.1.4. Wsparcie finansowe i instytucjonalne budowy, rozbudowy i modernizacji instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej, komunalnych i wspólnot mieszkaniowych.

VII.1.4.1. Wspieranie mieszkańców w zdobywaniu funduszy pomocowych oraz rozszerzenie zakresu dotacji miejskich.

VII.1.5. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego z użyciem energooszczędnych technologii oświetleniowych.

VII.1.5.1. Dostosowanie typu oświetlenia ulicznego do charakteru ulicy na podstawie analiz ruchu ulicznego.

VII.1.5.2. Wprowadzenie możliwych technicznie i najbardziej opłacalnych ekonomicznie rozwiązań oraz modernizacja istniejącej infrastruktury poprzez wymianę na energooszczędną.

VII.1.5.3. Rozbudowa systemu sterowania i monitoringu oświetlenia ulicznego w mieście.

VII.1.6. Efektywne zarządzanie zużyciem mediów.

VII.1.6.1. Wdrożenie systemu zarządzania zużyciem mediów w budynkach użyteczności publicznej (energia elektryczna, ciepło, gaz, woda).

VII.1.6.2. Prowadzenie we współpracy z przedsiębiorstwami energetycznymi działań edukacyjnych.

Cel operacyjny: VII.2.**Modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku.****Zadanie**

VII.2.1. Usprawnienie komunikacji z mieszkańcami w zakresie utrzymania czystości i porządku w mieście.

VII.2.2. Wzrost dostępności i poprawa estetyki Punktów Gromadzenia Odpadów, zwłaszcza na obszarach wysoce zurbanizowanych oraz cechujących się intensywnym ruchem pieszym.

VII.2.3. Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zapewniających pozyskanie odpadów nadających się do recyklingu.

VII.2.4 Edukacja ekologiczna mieszkańców, w tym: w zakresie potrzeby dbania o czystość otoczenia.

Kluczowe działanie

VII.2.1.1. Wdrożenie internetowego panelu klienta Gospodarki Odpadami Komunalnymi – Czyste Miasto Gdańsk.

VII.2.1.2. Współpraca z Radami Dzielnic i organizacjami pozarządowymi działającymi w obrębach poszczególnych dzielnic/obrębie miasta w zakresie priorytetyzacji zadań i optymalizacji procesu utrzymania czystości.

VII.2.2.1. Zapewnienie wysokiego standardu czystości poprzez zwiększenie częstotliwości sprzątanía infrastruktury gminnej, tj. wyznaczenie stref intensywnego ruchu, które będą sprzątane kompleksowo w trybie usług 6 dni w tygodniu, a także wyznaczenie stref usług ciągłych.

VII.2.3.1. Zwiększenie liczby Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

VII.2.3.2. Zwiększenie liczby zestawów pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.

VII.2.3.3. Wdrożenie automatów do zbiórki butelek PET.

VII.2.4.1. Działania promocyjne i informacyjne w zakresie dobrych praktyk związanych z segregacją odpadów oraz korzyściami wynikającymi z postaw ekologicznych.

VII.2.4.2. Organizacja przedsięwzięć poświęconych czystości otoczenia, w tym: festynów, konkursów, akcji środowiskowych.

VII.2.5. Rozwój instalacji do sortowania selektywnie zebranych odpadów, instalacji do przetwarzania bioodpadów oraz instalacji do przekształcania odpadów.

VII.2.5.1. Budowa instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.

VII.2.5.2. Modernizacja wysypiska odpadów ze szczególnym uwzględnieniem kompostowni.

VII.2.5.3. Zmiana systemu gromadzenia odpadów mokrych.

Cel operacyjny: VII.3.

Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych.

Zadanie

VII.3.1. Rozwój i dywersyfikacja oferty mieszkaniowej.

Kluczowe działania

VII.3.1.1. Tworzenie systemu promującego rozwój budownictwa mieszkaniowego dla zróżnicowanej społecznie struktury użytkowników (mieszkania na własność i na wynajem w tym: realizacja poprzez TBS-y, mieszkania chronione, wspomagane i socjalne).

VII.3.1.2. Stworzenie zasobu gruntów uzbrojonych pod budownictwo mieszkaniowe.

VII.3.1.3. Uzupełnienie istniejącej tkanki mieszkaniowej nowymi realizacjami.

VII.3.1.4. Pozyskanie nowych mieszkań miejskich poprzez zamianę nieruchomości lub ich zakup.

VII.3.1.5. Modernizacja komunalnego zasobu mieszkaniowego na terenach przeznaczonych do rewitalizacji.

VII.3.1.6. Budowa hosteli dla młodych dorosłych.

VII.3.2. Zwiększenie dostępu do mieszkań dla osób potrzebujących wsparcia społecznego.

VII.3.2.1. Zapewnienie mieszkań i dostosowanie ich do potrzeb rodzicielstwa zastępczego oraz usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.

VII.3.2.2. Zapewnienie mieszkań i dostosowanie ich do potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jako element dziesięcioletnich programów wsparcia.

	<p>VII.3.2.3. Przekwalifikowanie istniejących lokali o obniżonym standardzie na lokale socjalne.</p> <p>VII.3.2.4. Zagospodarowanie wolnych lokali mieszkalnych.</p>
<p>VII.3.3. Podniesienie efektywności wykorzystania nieruchomości pozostających w gestii gminy.</p>	<p>VII.3.3.1. Stworzenie polityki wobec lokali komunalnych i o nieuregulowanym statusie prawnym na realizację projektów społecznych w określonych lokalizacjach.</p> <p>VII.3.3.2. Dostosowanie stref czynszowych do wyzwań rozwojowych, szczególnie w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>VII.3.3.3. Osiągnięcie efektu synergii w gospodarce lokalami dla organizacji pozarządowych.</p>

Cel operacyjny: VII.4.

Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.

Zadanie	Kluczowe działanie
<p>VII.4.1. Ograniczanie odpływu wód opadowych do odbiorników poprzez retencję zbiornikową, kanałową, zagospodarowanie wód opadowych na terenach wewnętrznych.</p>	<p>VII.4.1.1. Budowa nowych lub modernizacja istniejących zbiorników retencyjnych na potokach spływających z „górnego tarasu” do Kanału Raduni, Martwej Wisły i Zatoki Gdańskiej.</p> <p>VII.4.1.2. Zagospodarowanie wód deszczowych na terenie opadu (np. lokalne zbiorniki retencyjne, retencja kanałowa lub urządzenia do odprowadzania wody do gruntu).</p> <p>VII.4.1.3. Realizacja retencji kanałowej na nowych sieciach kanalizacji deszczowej.</p>
<p>VII.4.2. Budowa systemów odwadniających na terenach nowej zabudowy, uzupełnianie</p>	<p>VII.4.2.1. Regulacja koryt potoków – odbiorników wód deszczowych.</p> <p>VII.4.2.2. Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej oraz modernizacja otwartych systemów odwadniających.</p>

systemu odprowadzania wody opadowej na obszarach zurbanizowanych i regulacja koryt cieków.

VII.4.3. Budowa i modernizacja obiektów przeciwpowodziowych.

VII.4.4 Skonstruowanie systemu ostrzegania i planu działań w przypadku wystąpienia zdarzeń powodziowych.

VII.4.2.3. Budowa systemów odwodnieniowych w ciągach dróg gminnych – nowych oraz uzupełnianie brakujących sieci na terenach już zurbanizowanych.

VII.4.3.1. Przebudowa nabrzeży i wałów przeciwpowodziowych w niezbędnym zakresie.

VII.4.3.2. Budowa pompowni przeciwsztormowych.

VII.4.3.3. Budowa nowych lub modernizacja istniejących obwałowań i wybór stref najbardziej zagrożonych nabrzeży rzek i kanałów tworzących Gdański Węzeł Wodny.

VII.4.3.4. Budowa urządzeń hydrotechnicznych przeciwdziałających wzrostowi poziomu zwierciadła wody w Martwej Wiśle podczas spiętrzeń sztormowych w Zatoce Gdańskiej.

VII.4.4.1. Przeprowadzanie akcji uświadamiających mieszkańców o potencjalnym ryzyku powodzi i podejmowaniu właściwych działań w przypadku takich zdarzeń.

VII.4.4.2. Utworzenie interdyscyplinarnej bazy wiedzy związanej z zabezpieczeniami przed powodzią (stan zabezpieczeń, inwestycje, zdarzenia powodziowe, plan działań w przypadku zagrożenia).

VII.4.4.3. Monitorowanie stanów poziomu zwierciadła wody w wybranych punktach Gdańskiego Węzła Wodnego i Zatoki Gdańskiej oraz analiza krótko- i długoterminowych prognoz pogodowych w celu wytypowania rejonów zagrożonych powodzią.

VII.4.4.4. Opracowanie systemu ostrzegania mieszkańców przed niebezpieczeństwem powodzi oraz działania zmniejszające jej skutki (np. ewakuacja ludności, budowa doraźnych zabezpieczeń, usuwanie skutków, itp.).

Cel operacyjny: VII.5.**Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb użytkowników.****Zadanie**

VII.5.1. Dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb bieżących oraz rozwojowych miasta i jego mieszkańców, w tym: zapewnienie bezpieczeństwa dostaw wody i odbioru ścieków.

VII.5.2. Zintegrowanie zarządzania systemem wodno-kanalizacyjnym na obszarze całego miasta.

Kluczowe działanie

- VII.5.1.1.** Budowa infrastruktury na terenach niepodłączonych do systemu wodno-kanalizacyjnego o dostatecznym wskaźniku koncentracji zabudowy.
 - VII.5.1.2.** Przebudowa układów kanalizacyjnych, m. in. rejon ulicy Narwickiej, rejon Stogi i Zawisłe oraz przepompownia ścieków „Motława”.
 - VII.5.1.3.** Wymiana wodociągów wykonanych z azbestocementu.
 - VII.5.1.4.** Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w powiązaniu z innymi inwestycjami miejskimi.
 - VII.5.1.5.** Modernizacja wyeksploatowanych kolektorów sanitarnych, m.in. kolektora „Morena”, kolektorów na terenie Głównego Miasta.
-
- VII.5.2.1.** Podłączenie terenów portowych do miejskiego systemu kanalizacyjnego.
 - VII.5.2.2.** Uporządkowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na obszarze Młodego Miasta.
 - VII.5.2.3.** Połączenie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie dzielnicy Kokoszki z miejskim systemem wodno-kanalizacyjnym.
 - VII.5.2.4.** Kontynuacja programu włączania sieci nieprzejętych do miejskiego systemu wodno-kanalizacyjnego.
 - VII.5.2.5.** Kontynuacja programu przejmowania hydroforni osiedlowych.

VII.5.3. Zapewnienie najwyższej jakości wody i oczyszczanych ścieków po relatywnie najniższej cenie (m.in. podwyższenie efektywności energetycznej obiektów wodno-kanalizacyjnych).

VII.5.3.1. Podwyższenie efektywności energetycznej obiektów wodno-kanalizacyjnych.

VII.5.3.2. Zapewnienie najwyższego wskaźnika bezpieczeństwa dostaw wody i odbioru ścieków.

Cel operacyjny: VII.6.

Ochrona wód, w tym: Zatoki Gdańskiej.

Zadanie

VII.6.1. Zrównoważone zarządzanie zasobami wody pitnej.

Kluczowe działania

VII.6.1.1. Program monitoringu jakościowego i ilościowego zasobu wody pitnej.

VII.6.1.2. Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie korzystania i ochrony wód.

VII.6.1.3. Modernizacja ujęcia wody w Straszynie celem zmniejszenia udziału wody powierzchniowej w ogólnej konsumpcji.

VII.6.1.4. Budowa nowego ujęcia wód podziemnych na „górnym tarasie”.

VII.6.1.5. Program dostosowania pracy ujęć do optymalnego wykorzystania zasobów wody.

VII.6.2. Działania minimalizujące oddziaływanie oczyszczalni ścieków na środowisko.

VII.6.2.1. Program identyfikacji źródeł i rodzaju zanieczyszczeń w miejscach ich wprowadzania do systemu kanalizacyjnego.

VII.6.2.2. Rozwój technologii oczyszczania ścieków w celu zwiększenia efektywności techniczno-ekonomicznej procesu.

VII.6.3. Dbłość o jakość ścieków opadowych odprowadzanych do odbiorników.

VII.6.3.1. Monitorowanie jakości ścieków opadowych odprowadzanych do odbiorników.

VII.6.3.2. Identyfikacja źródeł zanieczyszczeń przy stężeniach przekraczających wartości dopuszczalne oraz określenie sposobu eliminacji tych przekroczeń.

Cel operacyjny: VII.7.

Przygotowanie wystarczającej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.

Zadanie

VII.7.1. Pozyskiwanie terenów pod nowe cmentarze lub rozbudowa istniejących.

VII.7.2. Propagowanie pochówków urnowych.

VII.7.3. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury cmentarnej.

Kluczowe działanie

VII.7.1.1. Budowa cmentarza komunalnego.

VII.7.1.2. Rozbudowa istniejących cmentarzy komunalnych.

VII.7.2.1. Promowanie pochówków urnowych.

VII.7.3.1. Poprawa nawierzchni ścieżek i dróg oraz remont ogrodzeń.

VII.7.3.2. Zwiększenie liczby śmietników i punktów dostępu do wody.

Cel operacyjny: VII.8.

Podniesienie efektywności eksploatacji infrastruktury liniowej oraz nieruchomości gminnych.

Zadanie

VII.8.1. Stworzenie spójnej bazy infrastruktury liniowej.

Kluczowe działanie

VII.8.1.1. Opracowanie koncepcji biznesowej bazy infrastruktury liniowej.

VII.8.1.2. Integracja dostępnych systemów i danych obejmujących tematykę infrastruktury liniowej.

VII.8.1.3. Aktualizacja bazy infrastruktury liniowej.

VII.8.2. Stworzenie spójnej bazy nieruchomości gruntowych i budynków gminnych.

VII.8.2.1. Opracowanie koncepcji biznesowej bazy nieruchomości gruntowych.

VII.8.2.2. Integracja dostępnych systemów i danych obejmujących tematykę nieruchomości gruntowych i budynków gminnych.

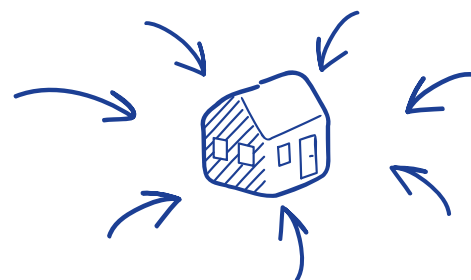
VII.8.2.3. Integracja bazy nieruchomości niezabudowanych z planowanym Systemem Zarządzania Infrastrukturą Liniową.

VII.8.2.4. Aktualizacja bazy nieruchomości gruntowych i budynków gminnych.

5. POWIĄZANIA Z INNYMI PROGRAMAMI OPERACYJNYMI

Oddziaływanie innych Programów Operacyjnych na osiągnięcie celów Programu Operacyjnego INFRASTRUKTURA:

MOBILNOŚĆ I TRANSPORT

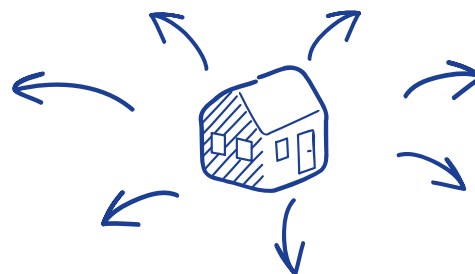
– poprawa sytuacji ruchu pieszego i rowerowego, jak również zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego, a także sukcesywna realizacja układu ulicznego zoptymalizują ruch samochodowy i pozwolą lepiej wykorzystać istniejące warunki infrastrukturalne. Niższa liczba samochodów w ruchu to mniejsze zanieczyszczenie środowiska, w tym powietrza i wód, ograniczenie hałasu, usprawnienie ruchu samochodów, a przez to niższe koszty utrzymania bieżącej infrastruktury oraz mniejszy popyt na nową.

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

– prawidłowe kształtowanie przestrzeni publicznej z uwzględnieniem uwarunkowań infrastrukturalnych ułatwi realizację i obsługę sieci infrastruktury.

Oddziaływanie Programu Operacyjnego INFRASTRUKTURA na osiągnięcie celów innych Programów Operacyjnych:

INTEGRACJA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

– zwiększenie dostępności mieszkań w różnych segmentach rynku i zabezpieczenie zasobów mieszkaniowych dla osób w szczególnej, trudnej sytuacji życiowej oraz zasobów lokalowych gminy na cele społeczne przyczyni się do podniesienia integracji społecznej. Modernizacja zasobu mieszkaniowego wpłynie na zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych.

ZDROWIE PUBLICZNE I SPORT

– termomodernizacja budynków, rozszerzenie miejskiej sieci ciepłowniczej o obiekty dotychczas niepodłączone, wspieranie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, wprowadzanie technologii energooszczędnych i ekologicznych, rozwój gospodarki ściekowej i odpadami poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń przyczynią się do poprawy warunków środowiska życia mieszkańców. Budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych oraz realizacja innych prac hydrotechnicznych stworzy zaplecze dla rozwoju infrastruktury służącej rekreacji i sportowi powszechnemu. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych zmniejszy zagrożenie dla życia i zdrowia ludności. Odpowiednie zarządzanie zasobem lokalowym gminy zabezpieczy powierzchnię służącą usługom ochrony zdrowia oraz usługom komplementarnym.

EDUKACJA

– zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego, w tym dla osób potrzebujących wsparcia społecznego, będzie sprzyjać wyrównywaniu szans edukacyjnych. Warunki mieszkaniowe mają duże znaczenie w tworzeniu przestrzeni do nauki i rozwijania talentów. Edukacja ekologiczna może stać się częścią procesu podnoszenia kompetencji i kształtowania postaw mieszkańców. Modernizacja energetyczna będzie jednym z elementów unowocześniania infrastruktury edukacyjnej, wychowania i opieki.

KULTURA I CZAS WOLNY

– wykorzystanie zasobów komunalnych miasta na pracownie dla twórców kultury oraz do realizacji projektów kulturalnych otworzy przestrzeń dla wydarzeń i inicjatyw kulturalnych, wpłynie na zwiększenie atrakcyjności Gdańska jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury oraz zwiększenie uczestnictwa mieszkańców Gdańska w kulturze i aktywności kulturalnej.

INNOWACYJNOŚĆ I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

– wzrost dostępności mieszkań zwiększy atrakcyjność osiedleńczą i wzmocni rozwój zasobów rynku pracy.

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

– odpowiednie przygotowanie i wyposażenie terenów pod inwestycje w infrastrukturę komunalną wpłynie na wzrost ich atrakcyjności gospodarczej, stymulując przyciąganie kapitału oraz wzrost gospodarczy miasta. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego, podniesie atrakcyjność osiedleńczą, a co za tym idzie – podaź pracowników.

MOBILNOŚĆ I TRANSPORT

– budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego przełoży się na poprawę bezpieczeństwa, która docelowo wpłynie na polepszenie warunków dla ruchu pieszego i rowerowego oraz zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego.

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

– modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku jest elementarnym składnikiem wysokiej jakości przestrzeni publicznej. Działania z zakresu ochrony wód poprawią bezpieczeństwo i atrakcyjność terenów położonych w sąsiedztwie potoków, rzek oraz zbiorników wodnych. Na wyższą jakość przestrzeni publicznej wpłynie uzupełnianie tkanki mieszkaniowej nowymi budynkami, modernizacja istniejących budynków, jak również budowa i wymiana oświetlenia ulicznego.

6. ZGODNOŚĆ Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Zapisy Programu Operacyjnego Infrastruktura wpisują się w priorytetowe kierunki interwencji publicznej zapisane w **Strategii Rozwoju Kraju do roku 2020**. Jego realizacja w szczególności przyczyni się do osiągnięcia celu II. 6 – Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, oraz wpisze się w priorytety: I.3.3 – Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela, III.3.2 – Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich, III.3.3 – Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich, III.3.4 – Zwiększenie spójności terytorialnej. Program Operacyjny Infrastruktura wpisuje się również w osiągnięcie celu 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, **Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030**. Program Operacyjny Infrastruktura w zakresie dotyczącym gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej wpisuje się także w działania przewidziane w **Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych**. Ponadto niniejszy Program jest zgodny z wszystkimi celami rozwojowymi zawartymi w **Strategii Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska**, jak również z celem 3 – Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców, **Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki**. Wpisuje się także w kierunki **Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku**: Poprawa efektywności energetycznej oraz

Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko. Program Operacyjny Infrastruktura jest także spójny z **Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020** (cel 2.3 – Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze) oraz zamierzeniami **Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020**, w szczególności z celami operacyjnymi: 3.2 – Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna, oraz 3.3 – Dobry stan środowiska. Wpisuje się on również w oś priorytetową 10 – Energia, oraz oś priorytetową 11 – Środowisko, **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego** na lata 2014-2020. Realizacja Programu Infrastruktura sprzyja realizacji celów zapisanych w **Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030**: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska (cel 1), Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu (cel 4) oraz Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu (cel 6). Zapisy Programu Operacyjnego zgodne są także ze **Strategią Obszaru Metropolitalnego Gdańsk–Gdynia–Sopot do roku 2030** i **Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk–Gdynia–Sopot do roku 2020**.

7. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Oczekiwany trend
VII.1. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.	VII.1.a. Liczba komunalnych budynków użyteczności publicznej poddanych energomodernizacji.	↗
	VII.1.b. Liczba komunalnych budynków mieszkalnych poddanych energomodernizacji.	↗
	VII.1.c. Długość wybudowanej i zmodernizowanej miejskiej sieci ciepłowniczej.	↗
	VII.1.d. Odsetek obiektów użyteczności publicznej podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej.	↗
	VII.1.e. Liczba palenisk opalanych paliwem stałym.	↘
	VII.1.f. Odsetek mieszkań podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej.	↗
	VII.1.g. Moc zainstalowanych źródeł fotowoltaicznych.	↗
	VII.1.h. Odsetek oświetlonych ulic i ciągów pieszo-rowerowych.	↗
VII.2. Modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku.	VII.2.a. Odsetek Punktów Gromadzenia Odpadów wykonanych w oparciu o nowe wytyczne - o poprawionej estetyce.	↗
	VII.2.b. Liczba Punktów Gromadzenia Odpadów z możliwością selekcji.	↗
	VII.2.c. Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku.	↗

VII.3. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych.	VII.3.a. Zasób mieszkaniowy na tysiąc mieszkańców. VII.3.b. Liczba gospodarstw domowych oczekujących na mieszkanie w lokalu socjalnym. VII.3.c. Powierzchnia wyremontowanych lokali.	
VII.4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.	VII.4.a. Liczba zbiorników retencyjnych. VII.4.b. Udział długości dróg skanalizowanych w długości dróg utwardzonych.	
VII.5. Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb użytkowników.	VII.5.a. Wybudowana i zmodernizowana sieć wodociągowa. VII.5.b. Wybudowana i zmodernizowana sieć kanalizacyjna. VII.5.c. Mieszkańcy korzystający z wodociągu. VII.5.d. Mieszkańcy korzystający z kanalizacji sanitarnej. VII.5.e. Obszar miasta wyposażony w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną. VII.5.f. Jakość świadczonych usług wodno-kanalizacyjnych w ocenie mieszkańców.	
VII.6. Ochrona wód, w tym: Zatoki Gdańskiej.	VII.6.a. Przekroczenia norm jakości wody. VII.6.b. Przekroczenia norm jakości oczyszczonych ścieków. VII.6.c. Przekroczenia jakości ścieków opadowych odprowadzanych do odbiorników.	

VII.7. Przygotowanie wystarczającej ilości miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.

VII.7.a. Liczba wolnych miejsc grzebalnych na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska.

VII.7.b. Udział pochówków urnowych w pochówkach ogółem.

